

VERBAL SYSTEM (MODALITY AND TENSES) IN “LIVING ON THE ISLAND” OF BEN BLUSHI

Etjela Tusha

Master of Science “ Deep Study in Linguistics “ , Faculty of Social Sciences , University
“Luigj Gurakuqi”, Shkodra, Albania, E-mail: e.elaa@hotmail.com

Abstract

Ben Blush's style is a special form of postmodernism. Massively use standard forms and mutual forms too, but more rare. Indicative mood results that is more used on his novel, expressing a true action, a real narration. The most used form on verbs here, is the passive variation form as the story, that is created by Blushi, based on a truly action of the past time of Voskopoja city. The passives used are these: simple perfect tense, present perfect tense, imperfect tense, past perfect tense, future tense .A new thing on indicative mood is the second form of the future tense ,in this structure (do + verb in present tense of indicative mood) without particle “të”, that's overview on novel instead the basic form of future tense (do + verb in present tense of conjunctive form) .This form, only on 16'th page is used 20 times. On the future tense is used and another form [kam + the form of infinitive (për të + participle)]. Conjunctive mood is more than enough used on novel, with the different tenses of verbs, the perfect tense of this mood is used the less. Optative mood some using, has and fade meanings. Admirative mood is used the less than others forms expressed with some tenses, but imperative mood is used more than admirative. Conditional mood is the least used on novel. Infinite forms are overused by author, gerundive form, infinitive form (për të + participle).Negative form is more limited than participle, which is used in 2-3 variety. On modality is an unlimited using of auxiliary verbs “kam” and less on verbs “jam”, on semi-auxiliary verbs is an unlimited using too. Verbs that expresses the starting of action are too much, but the verbs that means the continuity of actions are limited. To conclude, Blush use the standard forms and don't have dialect variations. It has been found that the special one in this novel it's the using of variety of future's form, structure (do + verb in present tense of indicative mood) without particle “të” and less of structure [kam+ the form of infinitive (për të + participle)]. His narration grabs attention with the manner of narrative on novel and using the variety linguistic too.

Keywords: *moods, modality, tenses, future tense forms, standard linguistic forms*

Introduction:

The novel “Living on the island” of good arguments is his last novel, which was recently rumored to specific content and not excluding the diversity of multiple linguistic traits uses. From this fact i decided to choose this work for analysis. Think that grammatical subject of the author in this respect is shown using neat though many verbal forms lies between.

Data analysis:

Indicative mood

In this way the real action is expressed as named by the speaker ,verb. When the verb expresses denial, hesitation or doubt, she takes particles of denial-not's' etc. The indicative mood has 3 time based on the present, past and the future. Exactly the novel 'Living on the island' used these days mainly verbs.

- The present time
- The past time (imperfect tense, simple past tense, past perfect tense ,pluperfect tense , present perfect tense)
- The future time (simple future ,future perfect)

I found on Ben Blush's novel "Living on island" so much examples of present tense verbs:

respektoj (fq.8), kontrollon (fq.8), ndjekin (fq.9), udhëheq (fq.10), agjërojnë (fq.11) ,di (fq.13), ndërroj (fq.15) ,humb (fq.19), rezistojnë (fq.19) ,dua (fq.19), sjell (fq.20), kuptojnë (fq.24), fle (fq.28) , janë (fq.151), ka (fq.167) ,mban (fq.179), beson (fq.191), mendoj (fq.199) ,besoj (fq.390) ,del(fq.398) ,hyn (fq.398), di (fq.404) ect .

1. "...Ndoshta zgjedhja ime nuk sjell shumë lumturi,por unë **besoj** se ajo **sjell** më pak dhimbje..." (fq.20)
2. "...Kur e pyetën se pse zgjodhi Pegasin ,ai tha e dituria **është** një gjë që **vjen** dhe **ikën** njëlloj si ai kalë i bardhë që askush nuk e **mban** dot,nesë nuk ia **pret** krahët..." (fq.212)

The present time¹

Basic understanding of the present time is to show the performance of an action at a time that includes the time of speaking .Ajo used with an intertemporal sense of other circumstances in terms of the future of the pass.Usually associated with the particle "po" .

In the novel " Living on the island" has an influx of verbs in the indicative mood timely manner, which express an action in a long time includes lecture .Some of the many verbs at this time to give an idea more concrete, are :

respektoj (fq.8), kontrollon (fq.8), ndjekin (fq.9), udhëheq (fq.10), agjërojnë (fq.11) ,di (fq.13), ndërroj (fq.15) , ka (fq.167) ,mban (fq.179), beson (fq.191), mendoj (fq.199) ,vendos (fq.216) ,jeton (fq.216), zbatojnë (fq.221) ,shpojnë (fq.263) numërojnë (fq.263), mbajnë (fq.317), dëgjojnë (fq.318), vizatojnë (fq.357), nuk gjetën (fq.358) ,lidhim (fq.372) ,besoj (fq.390) ,del(fq.398) ,hyn (fq.398), di (fq.404), ect.

1. "...Nuk e **besoj**, i tha i biri,ky është një mallkim i shkurtër ,por po të ishte Arianiti gjallë do të na e thoshte si **mbaron** kjo histori..." (fq.120)

¹ Gramatika 1 ,Akademia e Shkencave e Shqipërisë ,Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë ,Botimi i Akademisë së shkencave Tiranë,2002 , fq. 306.

2. “...Kur e pyetën se pse zgjodhi Pegasin ,ai tha e dituria **është** një gjë që **vjen** dhe **ikën** njëlloj si ai kalë i bardhë që askush nuk e **mban** dot,nesë nuk ia **pret** krahët...” (fq.212)

It may indicate:

- a) Actions that are not related to a specific time, because they value the present use .
intertemporal .This noticed especially proverbs and scientific axioms, truths or
statements in a value at any time, including the teaching moment :

1. “...Turqit **janë** si ujqit...” (fq.25)
2. “...Në qoftë se ai **vret**,do ta vrasin,tha vasili...” (fq.38)
3. “...Profetët **janë** të dobët sa **janë** mes njerëzve,por ata **forcohen** kur **ngrihen** në qiell...” (fq.52)
4. “...Shqiptarët **vrasin** shqiptarët për një copë dhë të huaj...” (fq.66)
5. “...Njeriu **lind** njeriun...” (fq.200)
6. “...Sa më shumë **lexoj**,aq më pak **di**...” (fq.282)

- b) Can the show and common actions that are repeated time after time :

- 1) “...Dhe **janë** cdo vit e më të egër,i kishte thënë një herë i biri,a **thua** se dajë Llambro i ushqen me barut...” (fq.18)
- 2) “...**Ka** raste kur mendoj se Voskopoja ishte një qytet i ngritur në vendin e gabuar...” (fq.282)
- 3) “...Libri ia **shton** oreksin njeriut dhe e **lë** më të uritur...” (fq.282)
- 4) “...**Punon** tokën dhe gruan,**ushqen** kafshën dhe fëmijët dhe **fle** prapë për të parë një ëndërr që të nesërmen e **harron**...” (fq.282)

- The meaning of the past in the present tense is used when the verb indicates an action that started in the past and continues in the moment of the present case of speaking.Në replaced with the value of the perpetrators of indicative, supplemented by an indication time, which indicates a target of starting action verb expresses. Here it doesn't takes the particle”po”:

1. “...Ka dhjetë ditë që flemë jashtë shtëpisë dhe presin që të dorëzohe,kur të më mbarojnë ushqimet...” (fq.44)
2. “...Tani turqit **kanë** gati 500 vjet që me perandorinë e tyre po qeverisin grekët,arabët dhe ne shqiptarët...” (fq.47)
3. “...Paridi **jeton** në legjendat greke...” (fq.366)

- Can be used with the sense of the future, when the sentence is indicative schedule, marking the ardhmen.Folja here are not associated with the particle, but shows certain actions :

- 1) “...**Ka** edhe pak për nesër,i tha ajo duke i dhënë sheqerin...” (fq.32)
- 2) “...Nëse nuk e **dorëzon** Mihalini deri nesër,shtëpia e tij do rrethohet dhe as miza nuk do të hyjë më në atë xhami...” (fq.37)

The imperfect time

The imperfect, as last time gets the sense of telling the actions underway in a given moment of time on this novel. In enough is used to the fact that the events are taking time retrospectively. In this novel verbs in the imperfect are identical to the present, taking suffixes impersonal -lo, -art, -nte for singular and-search, -nit, -nin for plural verbs courses and i am at this time, impersonal suffixes emerge - a, -e, -s to the singular and-my-s, -in .Some verbs are :

vuante(fq.28),lajmëronte(fq.31),vazhdonte(fq.40),shikonte(fq.40),ndiqte(fq.50),shkonte(fq.64),merrte(fq.64),mungonte(fq.73),konsideronin(fq.76),kërkonte (fq.77),ulërinin(fq.84),hidhte (fq.96), fshihite (fq.128),donte(fq.138),nxirrte(fq.145),kishte(fq.205),nuk mbanin (fq.235),flinte (fq.262),vinin(fq.297),shikonte(fq.318),fliste(fq.340),linte(fq.343),vallëzonin(fq.350),punonte(fq.350),rrinte (fq.352),pyeste (fq.356),mendonte (fq.379), qeshte (fq.386),ngacmonte (fq.386),hidhte (fq.386) ect.

1. “...Gratë **ulërinin** dhe **thoshin** se ato ishin thirrur nga një zë hyjnor,i cili **kishte** muaj që u **fliste** për mbërritjen e Mesias...” (fq.184)
2. “...Gozhdët **vallëzonin** në ajër dhe **binin** si gjymtyrë të këputura në tokë...” (fq.350)
3. “...Terza që **rrinte** në këmbë u mbështet pas dritares dhe dhoma u errësua...” (fq.386) .

Uses of the imperfect:

The imperfect is used and that is before the verb in this time, to express a particular action of the past, this particle is used less than the time used tashme.Ajo thus less time than the present :

po kuptonte(fq.77),po fitonte (fq.91),po shikonte (fq.106)po priste (fq.114)po vinin (fq.152)po shkundte (fq.172),po punonte(fq.173),po rrinin (fq.177),po thërrisnin),po ujiste (fq.191),po fshihite(fq.232)po vrisnin (fq.238)po binte (fq.242)po kalonin (fq.255)po mësoja (fq.259)po shuanim (fq.279),po thyente (fq.288) ect.

1. “...Gruas i mbeti shalli i kuq në dorë dhe kur pa Isakun ajo e mblodhi shallin në grushtin e vet,sikur **po fshihite** një dëshmi...” (fq.232)
2. “...Dielli **po binte** ngadalë mbi horizont dhe ai i tha shokut të kthehej me fytyrë nga hëna...” (fq.242)

The imperfect can be used with other meanings:

a. To show an indefinite action, repeated often in the past. Specifically verb accompanied by indications of time, to give concrete as blasphemous repeated . Indicators the schedule may be, to show a regularly recurring period (every day; month, etc.)

- 1) “...Atë ditë Arianiti **ishte** në mes të fshatit dhe **po** i **jepte** dorën e fundit ndërtimit të kishës...” (fq.130)
- 2) “...Gjatë një muaji të vështirë unë i **shërbeja** dhe i **jepja** caj të nxehtë,ndërsa ai **fliste** për betejat e mëdha të arianitëve dhe më **tregonte** me emra malesh në Shqipëri,në të cilat fillimisht duhet të fshiheshin kryengritësit e Gjergj Brankovicit sipas planeve që ai **hartonte** nga krevati i Stambollit...” (fq.69)

b. To show an indefinite action that took more or less in the past:

- 1) “...Para se të iknim,Metodi **ishte** i vetmi mësues dhe kur **mërzitej** duke folur me vete,më **ulte** në bankë si para dyzet vjetësh...” (fq.179)
- 2) “...Deri para disa muajsh Metodi **jepte** mësim në gjimnazin e qytetit,por e pushuan se u plak...”(fq.179)

c. And as already used in the past, which names an action that is expressed in the past in the present time. Occurs when a discourse right oblique back to being turned into a dependent clause as a verb (say, ask, answer, etc.) in general in simple kryerën in pakryerën.Rihet particles is, whether he was present lecture entitled:

- 1) “...Jam e Arian Komnerit,tha vajza dhe tundi gërshetin sic **tundte** kali bishtin kur i **kujtohej** i zoti...” (fq.53)
- 2) “...Gjergj Brankovici më **thoshte** se gjërat po vonoheshin për shkak se Rusia,që kishte bërë paqe me Turqinë në dëm të Austrisë ,**po** i **sabotonte** përpjekjet e tij kryengritëse në ballkan...” (fq.70)

Simple past tense

The novel “Living on the island” find greater use of verbs in simple committed time to time dëftores. This time express an action completed in a certain moment of the past. Majority of these verbs in this time alin topic identical to the present of indicative , but singular, three selves before taking suffixes -a,-e,-i \-being. In the first and second go-va suffixes,-s. Verbs in the indicative time schedule is usually associated with that:

mblodhi(fq.7),trokiti(fq.7),ftoi(fq.8),vranë(fq.9),ndaloi(fq.10),shtoi(fq.12),ngriti(fq.16),ha pi(fq.17),kuptoi(fq.17),thashë(fq.18),lindi(fq.19),piu(fq.20),mendoi(fq.20),tronditi(fq.22),(dërgoi)fq.26,braktisën(fq.27),pushoi(fq.27),shpalli(fq.29),ndjeu(fq.29),perëndoi(fq.34),sh

koi(fq.37), zgjodhi(fq.39), vrapuan(fq.42), tregoi(fq.47), humbi(fq.52), patën(fq.55), shfrytëzo i(fq.60), zbuti(fq.65), nisi(fq.65), rrahën(fq.75), kapërceu(fq.87), doli(fq.93), mori(fq.98), foli(fq.101), pritën(fq.109), hëngri(fq.114), depërtoi(fq.116), pranoi(fq.118), preu(fq.125), hipën(fq.129), erdhëm(fq.133), mbajti(fq.133), mbushi(fq.139), bëri(fq.139), hoqi(fq.142), rezistoi(fq.147), rrimë(fq.153), arriti(fq.156), ndihmoi(fq.161), pyeti(fq.161), ngriti(fq.168), foli(fq.173), lindi(fq.181), pushoi(fq.191), fjeta(fq.191), qeshi(fq.205), mori(fq.217), përfituan(fq.222), vazhdoi(fq.235), mbeti(fq.240), hoqi(fq.248), qëndroi(fq.253), shkëputi(fq.257), kapi(fq.257), takoi(fq.260), provoi(fq.261) ect .

1. “...Shokët e tij,në fillim i **shtynë**,pastaj i **goditën** burrat,të cilët pa kundërshtuar **vrapuan** dhe **humbën** në errësirën e fshatit...” (fq.42)
2. “...Dy djemtë **pritën** një kohë të gjatë,por gjyshi e shtynte nga viti në vit vendimin,përkundrazi rivaliteti i **bëri** edhe më kërkues...” (fq.109)
3. “...Si njerëz të etur që sapo kanë dalë nga deti,ata u sulën,nëpër tavernë,por,megjithatë,era e verës nuk e **mundi** dot erën esapunit që **vazhdoi** gati për dy javë të shponte hundët e Voskopojës...” (fq.235)

- At this time the sentence could be indicative of time and indefinite:

“...Për ca kohë **shkuam** në Korçë,pastaj në Rumani dhe në vitet e fundit **u vendosëm** në Janinë...” (fq.179)

- When there are indications of the time allotted to present:

1.”...Sot në mëngjes **shkova** në shtëpi por dera ishte e mbyllur...” (fq.179).

The present perfect

The present perfect of indicative shows a completed action that has not broken ties with the moment of speaking.So,the moment of action besides termination, speaker notes and its consequences in the lectureSo the moment he will only highlight completion of action in a given moment of passed time .This used when the action ended the lecture relates to the moment through the consequences of tij.That formed by auxiliary verbs **kam** dhe **jam** + **pjesoren** of verb.Can be accompanied with :

ka përmendur (fq.181), ka njohur (fq.186), ka treguar (fq.188), kanë mbetur (fq.189), ka ditur (fq.190), kam ardhur (fq.191), ka biseduar (fq.191), ka thënë (fq.191), ka plagosur (fq.192), ka harruar (fq.205), ke shpëtuar (fq.237), kam trajtuar (fq.164), kam munduar (fq.265), ka parashikuar (fq.268), kanë fshehur (fq.268), kanë dhunuar (fq.272), ka mbajtur (fq.283), ka plotësuar (fq.311), kam parë (fq.339), ka mundur (fq.386), ka braktisur (fq.389), kam lajmëruar (fq.390), ke ndryshuar (fq.391), ka humbur (fq.406) ect .

Uses of the present perfect:

- a) When the sentence has no limit indicator:

1) “...Babai të **ka treguar** për prejardhjen e Komnerëve dhe dashurinë e tij me nënën tënde,por kjo është njësoj si të kënaqesh me rrotullimin e dallëndyshes në një ditë vere,pa e kuptuar se sa shumë rrugë **ka bërë** për të ardhur mbi qiellin tënd,se nga cilët dimra **ka ikur**,se si **ka humbur** shoqet nëpër cikna,se si u **ka shpëtuar** rrebeshëve mbi oqeanë,se si **ka plagosur** krahët në stuhi, se si u **ka dredhuar** zogjve grabiqarë,se si në lartësi **është dashuruar** ,duke harruar se mund t’i merreshin mendtë,se si **është clodhur** nga dashuria duke u mbështetur mbi krahët e të dashurit,se si e **ka ngritur** folenë e vet duke i ngjitur tullat e saj me gojë ,se si i **ka ushqyer** të vegjlit duke këputur mish nga mishi i saj,se si **ka rënë** ,**është ngritur**,derisa **ka vendosur** të niset për udhëtimin e fundit,pasi mjeshtërinë e jetës ua **ka mësuar** edhe foshnjave të veta...” (fq.192)

2) “...Ne nuk **kemi ecur** prandaj **kemi mbetur** në vend...” (fq.265)

b) When the sentence is associated with indicators of the time allotted, and the moment that include lecture:

1) “...Në këtë qytet deri më sot na **kanë trajtuar** si të huaj...” (fq.264)

c) _When the verb takes the meaning of the present:

1) “...Por ndërkohë që ky sheh nga qielli,pushtimi **ka nisur**...” (fq.101)

d) When the action ended at the moment of discourse related through consequences:

1) “...E **kemi pranuar** fenë si të ishte një taksë shpirtërore ,së cilës mund t’i shmangesh me dredhi...” (fq.23)

2) “...Ju e **keni trashëguar** si të bijtë e një të krishteri...” (fq.23)

3) “...Shqipëria është e vogël por **është krijuar** për të fshehur ushtri,thoshte babai,sytë e cuditshëm jeshilë të të cilit filluan të ngatëronin gjeografinë e mobilieve nga fundi i muajit...” (fq.69)

4) “...Fshati **nuk ka ndryshuar** shumë...” (fq.179)

Particular forms of the future

The future of indicative mood across dialects is developed phonetic changes and the morphological character, for example in southern dialect form of the future standard **do + subjunctive mode**, the particle loses being imposed and used without “të “ **do + indicative mood**². At the novel Ben Blushi has often used this particular form of the future. Feature as simplifying Albanian language is accepted, along enrichment by tother.This phenomenon

² K.Topalli, “Gramatika Historike e Gjuhës Shqipe,Qendra e Studimeve Albanologjike,Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë,2011, fq. 874 .

that “that reflects the action of the laws of linguistic economy is distinctive in terms of phonetics and morphology” .³

do përpiqen (fq.10), hash (fq.11), do falesh (fq.12), do varfërohem (fq.12), do kuptojnë (fq.12), do quhesh (fq.14), do mendohem (fq.15), do pranojnë (fq.20), do bindesh (fq.20), do hyjë (fq.20), do shesin (fq.20), do helmojnë (fq.20), do bëhej (fq.20), do ndërrojnë (fq.20), do pështynë (fq.20), do vdes (fq.20), do marrësh (fq.21), do marr (fq.21), do lindësh (fq.21), do shkonte (fq.22), do jetonte (fq.22), do ketë (fq.23), do kacafyten (fq.25), do jetë (fq.25), do tradhëtonin (fq.27), do tregojë (fq.28), do vuajnë (fq.29), do ishin (fq.29), do ikin (fq.33), do gjej (fq.33), do vij (fq.33), do mendojë (fq.35), do dorëzojë (fq.37), do kërkojë (fq.37), do gjejë (fq.38), do vrasë (fq.38), do dorëzohet (fq.38), do shohësh (fq.38), do nderojnë (fq.39), do qash (fq.41), do harroja (fq.44), do shkoj (fq.47), do dukej (fq.48), do ushqejnë (fq.49), do pres (fq.49), do thërriste (fq.60), o rrezikohej (fq.65), do qeverisin (fq.66), do gjejmë (fq.74), do shkul (fq.76), do gatuante (fq.88), do blejnë (fq.106), do vëshkej (fq.107), do martohesh (fq.107), do vazhdojë (fq.115), do mbaj (fq.115), do martohej (fq.386), do merrte (fq.401), do shpëtonte (fq.403).

This form, only on 16'th page is used 20 times. On the future tense is used and another form [kam + the form of infinitive (për të + participle)] .

1. “...Do hanë, do pinë, do vjedhin, do rrëmbejnë, do mbjellin rrënjët e Islamit aty ku toka e pranon dhe pastaj do t'u hipin anijeve dhe do të ikin...” (fq.231)
2. “...Do më varrosësh mua dhe do jetosh i lirë...” (fq.392)

M.Priku analyzed the future of this novel. Sipas its Chapter 19 has 11 ordinary buildings, but we have 16 separate structure.⁴

Gerundive form

Gerund is unmitigated form which is built on the pjesores by what sequence preset by. Verb in this form expresses an action, the action of the verb associated with management, which is usually performed in the same context of time. Gerund, may have the sense of the present, and to use its standard form and in terms of the past or future.

duke folur (fq.179), duke qeshur (fq.181), duke pritur (fq.190), duke ditur (fq.190), duke harruar (fq.192), duke këputur (fq.192), duke derdhur (fq.193), duke ngritur (fq.194), duke kryqëzuar (fq.196), duke ushqyer (fq.197), duke akuzuar (fq.224), duke luftuar (fq.229), duke tërhequr (fq.240), duke pjekur (fq.248) ect.

1. “...Ata punonin gjithë ditën duke rrëzuar mure, duke matur dhe duke thyer gurë që andrea i fuqishëm i mbante me lehtësi në majë të shkallëve, aq sa djemtë habiteshin...” (fq.174)
2. “...Duke luftuar ata i morën të gjitha...” (fq.273)

- Used with various functions like:

- a) The modal function

³ E. Lafe, “Shqipja standarde në vështrim strukturor dhe funksional”, në *Shqipja standarde dhe shoqëria shqiptare sot*, Tiranë, 2003, fq. 13 .

⁴ M. Priku, “Tipare me karakter morfologjik të shqipes së folur dhe kalimi i tyre në shqipen standard” *Seminari XXIX për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare*, Prishtinë, 2009, fq. 205 .

- 1) “...Ato ditë,duke fjetur mbi një tavolinë të vogël prej druri,kuptova se sa e kalbur ishte nga Brenda karrigia e Islamit turk,këmbët e së cilës megjithatë kishin qindra vite që na shtypnin...” (fq.76)
 - 2) “...Shëtitjet tona në breg u rraluan ,për t’iu kushtuar darkës së thjeshtë që Sheba e gatuar duke fshehur nën leshterikë të pastruar dhe gjethe limoni kufizimet e tepruara të kuzhinës së fesë së vet...” (fq.87).
- b) The causal function
- 1) “...Duke parë se ishin të pafuqishëm,cifutët u përpoqën ta vrisnin Muhamedin,përgjithmonë ai shpëtoi,i lajmëruar nga Zoti...” (fq.273)
- c) In function of time
- 1) “...Duke pritur lirim e Jorgos,ata u dashuruan dhe shkuan në kretë ku linde ti...” (fq.190)
- d) with conditional function
- 1) “...Njeriu që mbron është i kujdesshëm sic jemi ne,sepse ai nuk do që duke luftuar rrugët të prishen,shtëpitë të digjen,kishat të zbrazen dhe pauritë të vidhen...” (fq.229).

Infinitive form

Infinitive is the form of unmitigated predetermine which of the pjesoren particles to form foljes.Kjo serves to act as a named process, without a separate run a self appointed. Has an intense use of the Albanian wide, consequently the Blush used the novel form.

për të thënë (fq.8) ,për të ushqyer (fq.8) ,për të bërë (fq.14) ,për të provuar (fq.25) ,për të ndjekur (fq.29) ,për të ndihmuar (fq.67) ,për të nisur (fq.77) ,për të qeshur (fq.85) ,për të vënë (fq.86) ,për të ruajtur (fq.101) , për të mbrojtur (fq.104) ,për të shkelur (fq.109) ,për të folur (fq.130) ,për të parë (fq.135) ,për të marrë (fq.138) ,për t’u përgatitur (fq.141) ,për të fjetur (fq.170) ,për të nxjerrë (fq.177) ,për të vizituar (fq.180) ect.

1. “...Kur në vitin 1750 u formua Akademia, në Voskopojë erdhën shumë të rinj nga qytete të tjera për të studiuar...” (fq.212)
2. “...Të dy kemi ardhur në ishull,por ti ke ardhur **për të jetuar**,ndërsa unë **për të vdekur**...” (fq.237)

Findings:

The most used form on verbs here, is the passive variation form as the story, that is created by Blushi, based on a truly action of the past time of Voskopoja city. A new thing on indicative mood is the second form of the future tense, in this structure (do + verb in present tense of indicative mood) without particle “të”, that’s overview on novel instead the basic form of future tense (do + verb in present tense of conunjunctive form). This form, only on 16’th page is used 20 times. On the future tense is used and another form [kam + the form of infinitive (për të + participle)] .

Conclusions:

Blushi has a postmodern language of many kinds of language he use. He, although politician, has a greater capacity to make a genuine act of construction of accurate. Use standard forms and mutual forms too, but more rare. Indicative mood results that is more used on his novel, expressing a true action, a real narration. The passives used are these: simple perfect tense, present perfect tense, imperfect tense, past perfect tense, future tense. Conunjunctive mood is more than enough used on novel, with the different tenses of verbs, the perfect tense of this mood is used the less. Optative mood some using, has and fade meanings. Admirative mood is used the less than others forms expressed with some tenses, but imperative mood is used more than admirative. Conditional mood is the least used on novel. Infinite forms are overused by author, gerundive form, infinitive form (për të + participle). Negative form is more limited than participle, which is used in 2-3 variety. On modality is an unlimited using of auxiliary verbs “kam” and less on verbs “jam” ,on semi-auxiliary verbs is an unlimited using too. Verbs that expresses the starting of action are too much, but the verbs that means the continuity of actions are limited. To conclude, Blush use the standard forms and don’t have dialect variations. It has been found that the special one in this novel it’s the using of variety of future’s form, structure (do + verb in present tense of indicative mood) without particle “të” and less of structure [kam+ the form of infinitive (për të + participle)]. His narration grabs attention with the manner of narrative on novel and using the variety linguistic too.

References:

- Akademia e Shkencave të Shqipërisë, *Gramatika e gjuhës shqipe I, Tiranë, 2002.*
- Akademia e Shkencave të Shqipërisë, *Fjalor i gjuhës shqipe, Tiranë, 2006.*
- Sh. Demiraj, “*Prirjet kryesore në strukturën morfologjike të shqipes së sotme letrare*” , *Tiranë, 1985 .*
- E. Lafe, “*Shqipja standarde në vështrim strukturor dhe funksional*”, në *Shqipja standarde dhe shoqëria shqiptare sot, Tiranë, 2003.*

- M. Priku, “*Tipare me karakter morfologjik të shqipes së folur dhe kalimi i tyre në shqipen standard*” *Seminari XXIX për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare*, Prishtinë, 2009.
- K.Topalli, ”*Gramatika Historike e Gjuhës Shqipe, Qendra e Studimeve Albanologjike, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë, 2011.*